

Громадська організація
«Всеукраїнська незалежна
науково-дослідна експертна спілка»

PUBLIC ORGANIZATION
«ALL UKRANIAN INDEPENDENT
RESEARCH EXPERTS ASSOCIATION»

вул. Антоновича, 23-В, м. Київ, 01004, Україна

www.nndes.org.ua

+38 044 501 02 01, +38 044 287 42 97

Вих. №6
від 24 квітня 2017 року

Комітет Верховної Ради України
з питань правової політики та правосуддя
Князевичу Р.П.
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Про внесення доповнення до проекту Закону №6232

Шановний Руслане Петровичу!

23 березня 2017 року апаратом Верховної Ради України в рубриці «Правова політика» зареєстрований Проект Закону № 6232 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», поданий Президентом України Порошенко Петром Олексійовичем. У період з 24 по 29 березня 2017 року даний законопроект розглянуто комітетами Верховної Ради України.

Ознайомлення з текстом Проекту Закону № 6232 і супутніми до нього документами свідчить про достатньо плідну роботу авторів його щодо запровадження ефективних змін до судочинства, зокрема, забезпеченості права сторін подавати докази, включаючи висновки судових експертів.

Проектом Закону № 6232 Господарський процесуальний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України та закон України «Про судову експертизу» пропонується доповнити нормами щодо прямого залучення судових експертів сторонами справи, а не тільки на підставі ухвали суду, що, безумовно сприятиме більш повній реалізації прав сторони захисту, забезпеченню принципу змагальності у судочинстві та рівності сторін у збиранні та наданні доказів, зокрема, поданні висновків судових експертів.

Однак, на жаль, ці зміни не запропоновано до включення до Кримінального процесуального кодексу України, в якому статтю 102 доречно привести у відповідність до запропонованих в Проекті закону № 6232 редакціях ч. 6 ст. 99 Господарського процесуального кодексу України, ч. 6 ст. 103 Цивільного процесуального кодексу України та ч. 6 ст. 101 Кодекс адміністративного судочинства України, в яких містяться такі вимоги до змісту Висновку експерта: «У висновку експерта повинно бути зазначено: коли, де, ким (прізвище, ім'я, по батькові, освіта, спеціальність, а також, **за наявності**, свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта, стаж експертної роботи, науковий ступінь, вчене звання, посада експерта), на якій підставі була проведена експертиза, хто був присутній при проведенні експертизи, питання, що були поставлені експертові, які матеріали експерт використав». Із змісту цих рекомендованих змін виходить, що судові експертизи дозволяється проводити не лише атестованим судовим експертам, що мають свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта, а й іншим особам, які володіють відповідними спеціальними знаннями, а до тексту Висновку експерта інформація щодо свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта, стажу експертної роботи, наукового ступеню, вченого звання, посади експерта надається лише за їх наявності.

Вважаємо, що одним з потужних критеріїв поняття «змагальності» у будь-якому з процесів є наявність альтернативи, в нашому випадку, чималого корпусу судових експертів, не працюючих в державних спеціалізованих установах судової експертизи, що виконують свої обов'язки на приватних засадах, а також існування високого рівня фахівців, які можуть вирішувати питання слідства та суду, які не входять до сфери компетенції атестованих судових експертів. З метою їх упорядкування пропонуємо їх об'єднати у професійні саморегулівні організації, повністю незалежні від державної сфери управління, що і буде реалізацією декларації принципу децентралізації влади. Для цього пропонується додати до Закону України «Про судову експертизу» главу з двох статей, де вказати на принципи та напрямки саморегулювання приватних судових експертів.

Пояснення терміну «упорядкування»: упорядкування діяльності експертів, які об'єднані в саморегулівні організації вміщує в себе їх облік, організацію навчання (в формі стажування з спеціальних та процесуальних питань, атестацію, роботу дисциплінарної комісії та інше, передбачене законодавством).

У реформуванні не відбулось нового законодавчого рішення питань підготовки, перепідготовки та атестації судових експертів, які не працюють в державних спеціалізованих установах судової експертизи. Названі експерти так і залишаються в законопроектах залежними від державної сфери управління (кожні три роки проходження стажування та атестації під державним контролем), а це затримка розвитку змагальності у використанні спеціальних знань. Доцільно відійти від періодичної переатестації судових експертів на ЕКК і перейти до процедури підвищення кваліфікації та атестації експертів за певною експертною спеціальністю так як це проходить, наприклад, в адвокатурі.

Щодо освіти. На нашу думку вища освіта може бути отримана майбутнім експертом, поки що в будь-якому ВНЗ, далі поступово будуть відкриватись у вищих учбових закладах для судових експертів факультети або спеціальності на факультетах, тим більше, що за постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 № 787 існуючий перелік спеціальностей поповнився спеціальністю «8 18010003 судова експертиза (освітньо-кваліфікаційний рівень магістра)». У п'яти ВУЗах країни це вже реалізовується.

З метою забезпечення принципу змагальності у судочинстві України, реалізації прав осіб на справедливе правосуддя, створення умов для реалізації права сторони захисту на самостійне залучення експертів на договірних умовах для проведення експертизи, надання можливості учасникам кримінального процесу ініціювати проведення альтернативних судових експертиз речових доказів, пропонуємо внести доповнення до Проекту Закону № 6232 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» у вигляді доповнень і поправок до окремих статей Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про судову експертизу».

Наші пропозиції містяться в Порівняльній таблиці до проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів».

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України № 6232 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів»

Кримінальний процесуальний кодекс України		
Чинна редакція	Обґрунтування змін	Редакція з урахуванням пропонуєваних змін
<p>ч. 1 ст. 102 «1. У висновку експерта повинно бути зазначено: 1) коли, де, ким (ім'я, освіта, спеціальність, свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта, стаж експертної роботи, науковий ступінь, вчене звання, посада експерта) та на якій підставі була проведена експертиза;...»</p>	<p>Спеціальні знання можуть мати не тільки особи, яким експертно-кваліфікаційними комісіями державних судово-експертних установ чи ЦЕКК Мінюсту було видано свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта. Штучне обмеження кола судових експертів тільки володарями цього свідоцтва не тільки звужує можливості призначення судової експертизи чи залучення експертів стороною по справі, але й несправедливо, і тому незаконно, відбирає це право в суду чи в сторони по справі, автоматично визначаючи цей вибір рішенням виконавчої влади.</p>	<p>ч. 1 ст. 102 «1. У висновку експерта повинно бути зазначено: 1) коли, де, ким (<i>прізвище</i>, ім'я, <i>побатькові</i>, освіта, спеціальність, <i>а також, за наявності</i>, свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта, стаж експертної роботи, науковий ступінь, вчене звання, посада експерта) та на якій підставі була проведена експертиза;...»</p>
<p>ч. 5 ст. 168 відсутня</p>	<p>Відповідно до ч. 2 ст. 243 Кримінального процесуального кодексу України «Сторона захисту має право самостійно залучати експертів на договірних умовах для проведення експертизи, у тому числі обов'язкової». Але це право не може бути реалізовано, оскільки розпорядником тимчасово вилученого майна (речей, документів, грошей тощо), яке може бути об'єктом експертизи, є слідчий, прокурор інша уповноважена службова особа (ст.168 КПК України) під контролем слідчого судді чи суду (ст.169 КПК України).</p>	<p>ч. 5 ст. 168 «У разі <i>самостійного залучення стороною захисту експерта на договірних умовах для проведення експертизи тимчасово вилученого майна, у тому числі обов'язкової, слідчий, прокурор інша уповноважена службова особа зобов'язані забезпечити доступ експерта до нього</i>».</p>

Закон України «Про судову експертизу» (ВВР України, 1994 р., № 28, ст. 232 із наступними змінами)		
Чинна редакція	Обґрунтування змін	Редакція з урахуванням пропонуванних змін
абзац 4 ст. 4 «існуванням установ судових експертиз, незалежних від органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування та суду»	Гарантії незалежності судового експерта не можуть виходити з його відомчої належності. Зокрема, установи судових експертиз МВС України знаходяться в одному відомстві з оперативно-розшуковими службами та органами досудового слідства МВС України, установи судових експертиз Мінюсту України знаходяться в одному відомстві із слідством в пенітенціарній системі Мінюсту України. Це викликає сумнів в реалізації принципу дійсної змагальності судових експертів, залучених різними сторонами процесу. При цьому наявність інституту приватної експертизи є не тільки однією із гарантій забезпечення законних прав і свобод громадян та інтересів суспільства, але й дозволяє суттєво заощаджувати бюджетне фінансування державних експертних установ.	абзац 4 ст. 4 <i>«існуванням недержавних установ судових експертів та судових експертів, які не є працівниками спеціалізованих державних судово-експертних установ;»</i>
ч.1 ст.7. «Судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи, а також у випадках і на умовах, визначених цим Законом, судові експерти, які не є працівниками зазначених установ».	За сутністю нормативних змін декларується право замовника судової експертизи (суду (судді), особи чи органу досудового слідства або сторони по справі) обирати судового експерта або з числа постійнодіючих професійних судових експертів (державних або недержавних), які атестовані згідно цього Закону, або з числа фахівців, в компетентності яких вони впевнились.	ч.1.ст.7 <i>«Судово-експертну діяльність на рівних правах здійснюють професійні державні та недержавні судові експерти, які атестовані згідно даного Закону, а також фахівці , які епізодично залучаються судом (суддею), особою чи органом досудового слідства або стороною по справі для виконання функцій судового експерта на підставі впевненості в їх компетентності»</i>

<p>ч.2 ст.7 «До державних спеціалізованих установ належать:</p> <p>науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України;</p> <p>науково-дослідні установи судових експертиз, судово-медичні та судово-психіатричні установи Міністерства охорони здоров'я України;</p> <p>експертні служби Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України та Державної прикордонної служби України».</p>	<p>За рекомендованими змінами з нормативного регулювання виключений перелік державних установ, в яких можуть працювати державні судові експерти. Присутність такого переліку державних установ судової експертизи в цій нормі є даниною минулого, коли провадження судових експертиз зосереджувалось тільки в них. До того ж цей перелік декларованих на даний час державних установ судової експертизи є змінним (наприклад, в Міністерстві оборони України на даний час вже відсутні експертні установи), що є також аргументом для його виключення. В галузі судової експертизи вже є достатня кількість також і недержавних експертних установ, і цей перелік не є постійним. З іншого боку слід зауважити, що в нашій країні процесуальні кодекси не передбачають судових експертиз від імені установ та колективної відповідальності цих установ за їх результати. В діючій доктрині констатується індивідуальна відповідальність судового експерта за результати проведеної ним судової експертизи.</p>	<p>ч. 2 ст. 7 - Виключити</p>
<p>ч. 3 ст. 7 «Виключно державними спеціалізованими установами здійснюється судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних і судово-психіатричних експертиз».</p>	<p>В Кримінальному процесуальному кодексі України, хоча й надано право стороні захисту на самостійне залучення експерта на договірних умовах для проведення експертизи, у тому числі обов'язкової (ч. 2 ст. 243), але частиною третьою статті 7 закону України «Про судову експертизу» це право обмежено. Завдяки наявності в Законі ч. 3 ст. 7 норми, що сторона захисту не має права на свій розсуд обирати найбільш кваліфікованих незалежних судових експертів з кола недержавних судових експертів. До того ж термін «криміналістична експертиза» на</p>	<p>ч. 3 ст. 7 – Виключити</p>

	<p>даний час є суттєво розмитим, оскільки види експертиз, які під ним розуміються (трасологічні, почеркознавчі, документознавчі тощо), широко використовуються в інших видах процесів України. Це призводить до монопольного їх проведення експертами державних спеціалізованих установ і перешкоджає реалізації принципу змагальності сторін у кримінальному процесі, в кінцевому, порушує права громадян на справедливе правосуддя.</p>	
<p>ч.4 ст.7 «Для проведення деяких видів експертиз, які не здійснюються виключно державними спеціалізованими установами, за рішенням особи або органу, що призначили судову експертизу, можуть залучатися крім судових експертів також інші фахівці з відповідних галузей знань».</p>	<p>Всі суб'єкти судово-експертної діяльності повинні мати рівні права при проведенні експертиз, що забезпечує наукову змагальність.</p>	<p>ч. 4 ст. 7 – Виключити</p>
<p>ч.2 ст.9 «Особа або орган, які призначили судову експертизу, можуть доручити її проведення тим судовим експертам, яких внесено до державного Реєстру атестованих судових експертів, а у випадках, передбачених частиною четвертою статті 7 цього Закону, - іншим фахівцям з відповідних галузей знань».</p>	<p>Всі суб'єкти судово-експертної діяльності повинні мати рівні права при проведенні експертиз, що забезпечує наукову змагальність.</p>	<p>ч.2 ст.9 «Особа або орган, які призначили судову експертизу, можуть доручити її проведення або тим судовим експертам, яких внесено до державного Реєстру атестованих судових експертів, або іншим фахівцям з відповідних галузей знань, в компетентності яких вона впевнилась».</p>

<p>ч. 3 ст. 10 «До проведення судових експертиз, крім тих, що проводяться виключно державними спеціалізованими установами, можуть залучатися також судові експерти, які не є працівниками цих установ, за умови, що вони мають відповідну вищу освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень не нижче спеціаліста, пройшли відповідну підготовку в державних спеціалізованих установах Міністерства юстиції України, атестовані та отримали кваліфікацію судового експерта з певної спеціальності у порядку, передбаченому цим Законом».</p>	<p>ч.3 ст. 10 не відповідає ст. ст. 4 і 23 Загальної декларації прав людини, ст. ст.13, 19, 24, 43 Конституції України та створює дискримінаційні монополні конкурентні переваги для експертів спеціалізованих державних установ судових експертиз. Вимагати в кандидатів в експерти з приватної сфери проходження відповідної підготовки в державних спеціалізованих установах Мінюсту України вже не відповідає умовам сьогодення, оскільки ВНЗ України надано право підготовки за спеціальністю «8.18010003. Судова експертиза (освітньо-кваліфікаційний рівень магістра)», яка зазначена у затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787 «Переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра». В 4 ВНЗ України вже здійснюється підготовка експертів-криміналістів (Університет внутрішніх справ України, Харківська юридична академія ім.Я.Мудрого, університет «Львівська політехніка», Донецький університет внутрішніх справ) та в одному - експертів-економістів (університет фіскальної служби України). Тому підготовка кандидатів в експерти, як і їх подальше базове періодичне підвищення кваліфікації, повинні проходити у ВНЗ України із спиранням на їх високий кадровий викладацький склад, а не в практикуючих державних спеціалізованих установах Мінюсту України, для яких ця функція не є пріоритетною.</p>	<p>ч. 3 ст. 10 - Виключити</p>
<p>ч. 1 ст. 15 «Проведення науково-дослідними установами судових експертиз наукових розробок з питань організації та</p>	<p>Оновлена редакція ч.1 ст.15 декларує конкурсний порядок залучення виконавців до проведення наукових розробок в галузі судової експертизи, що виключить монополію державних установ судової експертизи на виконання наукових тем.</p>	<p>ч. 1 ст. 15 «<i>Наукові розробки з питань організації та проведення судових експертиз здійснюються</i></p>

<p>проведення судових експертиз фінансується за рахунок Державного бюджету України».</p>	<p>Одночасно це дозволить уникнути штучного «дрібно-наукового тематизму», що є скритою формою додаткового фінансування держустанов судової експертизи і підняти рівень цих розробок, особливо, в новітніх галузях судової експертизи за рахунок підключення найбільш знаних фахівців, як це проходить в цивілізованих країнах. Проблемою залишається проведення тендерів на виконання наукових розробок в галузі судової експертизи, які фінансуються за рахунок держбюджету, її рішення можливе за рахунок створення відповідного підзаконного акту (наприклад, Положення про тендерну процедуру). Декларований у зміні до цієї норми підхід дозволить також суттєво зменшити бюджетні витрати на неконкурентні та неефективні наукові розробки та буде високим моральним стимулом науковців для їх подачі.</p>	<p><i>державними науково-дослідними установами судових експертиз та іншими науковими установами на конкурсних засадах та фінансуються за рахунок Державного бюджету України».</i></p>
<p>ч. 6 ст. 15 «Проведення інших експертних досліджень і обстежень державними спеціалізованими установами здійснюється за рахунок замовника».</p>	<p>Рекомендованими нормативними змінами декларується першочерговість виконання державними спеціалізованими судово-експертними установами судових експертиз з кримінальних та адміністративних справ, інших справ на замовлення судів, тобто, виконання своєрідного «держ.замовлення», власне для забезпечення якого вони і створені, і тільки після цього можливість «заробітчанства» з виконання непроцесуальних завдань за рахунок замовника.</p>	<p>ч. 6 ст. 15 <i>«Проведення інших експертних досліджень і обстежень державними спеціалізованими установами проходить за рахунок замовника і здійснюється тільки після першочергового виконання судових експертиз з кримінальних та адміністративних справ, інших справ на замовлення судів».</i></p>

<p>ч. 1 ст. 17 «Для присвоєння та позбавлення кваліфікації судового експерта і кваліфікаційних класів створюються експертно-кваліфікаційні комісії при міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади, до сфери управління яких належать державні спеціалізовані установи, що здійснюють судово-експертну діяльність»</p>	<p>Згідно зі ст. 17 закону України «Про судову експертизу» монопольне право на навчання та атестацію судового експерта в Україні, видачу Свідоцтва на право проведення судових експертиз, а також право на призупинення дії або анулювання цього Свідоцтва за результатами розгляду дисциплінарних справ належить виключно експертно-кваліфікаційним комісіям державних органів, до сфери управління яких належать державні спеціалізовані експертні установи України. Не зважаючи на те, що на сьогодні низка вищих навчальних закладів України має ліцензію Міністерства освіти і науки України на навчання за спеціальністю «Судова експертиза» та видає дипломи спеціаліста і магістра за даною спеціальністю, дипломовані судові експерти для отримання права на проведення судових експертиз повинні на загальних умовах проходити додаткове платне навчання в державних спеціалізованих експертних установах. Це експертне навчання за окремими спеціальностями коштує в 2-3 рази більше ніж 1,5-річний магістерський курс у ВНЗ.</p> <p>Такий порядок присвоєння та позбавлення кваліфікації судового експерта може застосовуватись лише для експертів державних спеціалізованих експертних установ, а для інших експертів, які не є співробітниками цих установ, має значення лише наявність спеціальних знань та досвід роботи в певній галузі.</p> <p>За внесеними змінами започаткований новий порядок діяльності ЕКК - окремо для державних і недержавних судових експертів, які збираються діяти чи діють на постійній основі. Окрема атестація різних гілок судових експертів є запорукою їх незалежності і важливою вкладкою в розвиток дійсної наукової змагальності.</p>	<p>ч. 1 ст. 17 <i>«Атестація судових експертів експертно-кваліфікаційними комісіями (ЕКК) проводиться в тих місцях, де здійснюється їх професійна освіта. Першопочатково – в ЕКК при вищих навчальних закладах, в подальшому, для державних експертів – в ЕКК при державних спеціалізованих судово-експертних установах чи відомчих (міжвідомчих) центрах підготовки та перепідготовки судових експертів, для недержавних експертів - в ЕКК при саморегульованих професійних громадських об'єднаннях (спілках, асоціаціях)».</i></p>
--	--	--

<p>ч.2 ст.17 «До складу експертно-кваліфікаційних комісій входять найбільш досвідчені фахівці та науковці, які мають кваліфікацію судового експерта та стаж практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років. Серед них має бути не менше двох фахівців тієї експертної спеціальності і того класу, з яких комісія проводить атестацію, присвоює кваліфікацію судового експерта або кваліфікаційний клас, а також фахівець з процесуальних питань судової експертизи».</p>	<p>За принципом демократичності через виборність експертними спільнотами у запропонованих нормативних змінах декларовано пропорційність складів будь-якого ЕКК з представників державних та недержавних судових експертів, що виключить упередженість до результату атестації та розгляду дисциплінарних справ.</p>	<p>ч.2 ст.17 «До <i>персонального складу кожного ЕКК в рівній пропорції включаються державні та недержавні судові експерти, які мають не менш ніж 5 років стажу експертної роботи за певною експертною спеціальністю. Порядок делегування таких фахівців до складу ЕКК повинен проходити за рішеннями професійних експертних спільнот. Серед них має бути не менше двох фахівців тієї експертної спеціальності і того класу (для державних експертів), з яких комісія проводить атестацію, присвоює кваліфікацію судового експерта або кваліфікаційний клас (для державних експертів), а також фахівець з процесуальних питань судової експертизи».</i></p>
---	---	---

<p>ч. 3 ст. 17 «Порядок присвоєння кваліфікації судового експерта фахівцям чи позбавлення кваліфікації судового експерта фахівців, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, визначається Міністерством юстиції України. З цією метою при Міністерстві юстиції України створюється Центральна експертно-кваліфікаційна комісія, яка діє відповідно до положення про неї, що затверджується Міністерством юстиції України».</p>	<p>Запропоновано скасувати ЦЕКК при Мінюсті України, яка здійснює первинну атестацію недержавних судових експертів, щотрирічну переатестацію та дисциплінарні справи цих експертів, фактично керує недержавною гілкою судової експертизи. Ця зміна реалізує гасло сьогодення щодо дерегуляції відомства.</p> <p>Монополія державних спеціалізованих експертних установ України на підготовку експертних кадрів не відповідає ст. 42 Конституції України, згідно з якою не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку товарів і послуг, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.</p>	<p>ч. 3 ст. 17 - Виключити</p>
<p>ч.4 ст.17 «Присвоєння кваліфікації судового експерта і кваліфікаційних класів судово-медичним і судово-психіатричним експертам та позбавлення кваліфікації судового експерта і кваліфікаційних класів судово-медичних і судово-психіатричних експертів проводяться в порядку, що встановлюється Міністерством охорони здоров'я України».</p>		<p>Вважати ч.3 ст.17</p>

<p>ч.1ст.18 «Питання оплати праці та умови соціального захисту судових експертів визначаються Кодексом законів про працю України та іншими актами законодавства України».</p>	<p>Має декларативний характер</p>	<p>ч. 1 ст. 18 -Виключити</p>
<p>ч.2.ст.18 «На працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз поширюються особливості матеріального та соціально-побутового забезпечення, передбачені Законом України "Про державну службу", якщо інше не передбачено законами України».</p>	<p>Ця частина цієї статті фактично не діє із прийняттям Постанови КМУ №314 від 30.03.2011 року «Про умови оплати праці працівників державних спеціальних установ судових експертиз». Державні спеціалізовані установи судової експертизи Мінюстівського підпорядкування мають назву та атестовані як НДІ. Природньо, що на працівників цих інститутів судових експертиз, повинні розповсюджуватись не пільги держслужбовців, а особливості матеріального та соціально-побутового забезпечення, передбачені Законом України "Про наукову та науково-технічну діяльність».</p>	<p>Вважати ч.1 ст.18 «<i>На працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз поширюються особливості матеріального та соціально-побутового забезпечення, передбачені Законом України "Про наукову та науково-технічну діяльність", якщо інше не передбачено законами України.</i></p>
<p>ч.1 ст.21 «Підготовка фахівців для державних спеціалізованих установ, що проводять судові експертизи, здійснюється вищими навчальними закладами; спеціалізація та підвищення кваліфікації проводяться на курсах та у спеціальних закладах відповідних міністерств та інших центральних органів виконавчої влади».</p>	<p>В запропонованій редакції ч.1 ст.21 повернута логіка навчального процесу – навчання за експертною спеціальністю для всіх категорій кандидатів в судові експерти, які бажають працювати на постійній основі, проводиться у вищих навчальних закладах за магістерським рівнем освіти за спеціальністю із шифром «8.18010003 – судова експертиза».</p>	<p>ч.1 ст.21 «<i>Підготовка фахівців, які планують працювати судовими експертами на постійній основі в державних спеціалізованих установах, підприємствах будь-якої форми власності або самостійно, здійснюється вищими навчальними закладами; їх спеціалізація та підвищення кваліфікації</i></p>

		<p><i>проводиться на курсах підвищення кваліфікації при цих навчальних закладах та відомчих (міжвідомчих) центрах підготовки та перепідготовки судових експертів».</i></p>
<p>ч. 2 ст. 21 «Фахівці, які не є працівниками державних спеціалізованих установ і мають на меті здійснювати експертну діяльність, проходять навчання з відповідної експертної спеціальності в державних спеціалізованих установах Міністерства юстиції України з урахуванням обмежень, передбачених законом».</p>	<p>На сьогодні у вищих навчальних закладах здійснюється навчання за спеціальністю «8.18010003. Судова експертиза (освітньо-кваліфікаційний рівень магістра)». Ця спеціальність зазначена у затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787 «Переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра».</p> <p>Монополія державних спеціалізованих експертних установ України на навчання судових експертів не відповідає ст. 42 Конституції України, згідно з якою не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку товарів і послуг, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.</p>	<p>ч. 2 ст. 21 – Виключити</p>
<p>ч.3.ст.21 «Для забезпечення належного професійного рівня фахівці, які не є працівниками державних спеціалізованих установ і отримали кваліфікацію судового експерта, крім тих, які мають науковий ступінь, один раз на три</p>	<p>Рекомендованими змінами для обох категорій професійних судових експертів, які діють на постійній основі – державних та недержавних судових експертів – передбачений відхід від проходження на ЕКК періодичних переекспертацій кожні 5 (для державних експертів) та 3 роки (для недержавних експертів) і замість цього періодичне (один раз в 5 років) підвищення кваліфікації за певними експертними напрямками на курсах</p>	<p>Вважати ч.2 ст.21 «Для судових експертів, які працюють на постійній основі, кожні 5 років потрібно підвищувати кваліфікацію за певними експертними спеціальностями із видачею документів встановленого зразка.</p>

<p>роки повинні пройти стажування в державних спеціалізованих установах Міністерства юстиції України відповідно до спеціальності та підтвердити рівень своїх професійних знань».</p>	<p>підвищення кваліфікації при відомчих (міжвідомчих) центрах підготовки та перепідготовки (для державних експертів) і на курсах підвищення кваліфікації при вищих навчальних закладах (для недержавних експертів).</p>	<p><i>Результати проходження курсів підвищення кваліфікації враховуються при проведенні атестації».</i></p>
<p>ч.4.ст.21 «Вивчення потреб у підготовці, спеціалізації та підвищенні кваліфікації експертів, а також розроблення пропозицій щодо задоволення цих потреб здійснюються міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать державні спеціалізовані установи, що здійснюють судово-експертну діяльність».</p>		<p>Вважати ч.3 ст.21</p>
<p>Розділ V - відсутній Ст.25 - відсутня Ст.26 - відсутня</p>	<p>Цей розділ добавляється до тексту Закону, містить нормативне закріплення діяльності професійної громадської організації судових експертів будь-якого експертного напрямку (напрямоків). Саморегульвність такої професійної громадської організації, позначене в її назві, підкреслює її повну автономність в організаційних, експертних, методичних, дисциплінарних і інших питаннях, здатність керувати цими процесами без втручання державних чиновників від судової експертизи. Поява таких громадських організацій дозволить</p>	<p><u>Розділ V</u> <u>Саморегульвні професійні громадські організації судових експертів</u> <u>Ст.25 Саморегульвна професійна організація судових експертів</u> <i>1.Судові експерти та інші носії спеціальних знань в галузі науки,</i></p>

	<p>усунути монопольне становище державної судової експертизи і буде сприяти становленню дійсної наукової змагальності в судовій експертизі.</p>	<p><i>техніки, мистецтва або ремесла можуть об'єднуватись в громадські організації, в тому числі, саморегульвні.</i></p> <p><i>2. Саморегульвною професійною організацією судових експертів є всеукраїнська громадська організація, що об'єднує судових експертів та інших носіїв спеціальних знань в галузі науки, техніки, мистецтва або ремесла, здійснює повноваження з громадського регулювання діяльності судових експертів.</i></p> <p><i>3. Утворення та порядок діяльності саморегульвної професійної організації судових експертів регулюється законодавством про об'єднання громадян з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.</i></p> <p><i>4. Саморегульвна професійна організація судових експертів є юридичною особою, яка діє на засадах самоврядування і діяльність якої не має на меті отримання прибутку.</i></p>
--	---	--

		<p>5. Всеукраїнська саморегульована професійна організація судових експертів повинна відповідати таким критеріям:</p> <p>-мати склад атестованих судових експертів не менш ніж 60 відсотків від загального кількісного складу організації, інші 40 відсотків припадають на фахівців в галузі науки, техніки, мистецтва або ремесла;</p> <p>- мати органи управління, функції і повноваження яких повинні відповідати вимогам цього Закону;</p> <p>- мати встановлену процедуру внутрішньої сертифікації своїх членів з метою контролю за якістю експертної діяльності, яка здійснюється ними;</p> <p>-мати розроблені відповідно до вимог цього Закону і такі, що є обов'язковими для виконання членами саморегульованої організації судових експертів правила професійної етики.</p>
--	--	--

		<p><i>6. Порядок визнання Міністерством юстиції України статусу Всеукраїнської саморегульованої професійної організації судових експертів встановлюється Кабінетом Міністрів України.</i></p> <p><u>Ст.26 Функції та повноваження саморегульованої професійної організації судових експертів</u></p> <p><i>Саморегульована професійна організація судових експертів виконує такі функції та повноваження щодо громадського регулювання діяльності судових експертів:</i></p> <p><i>1) здійснює контроль за виконанням положень цього Закону та інших нормативно-правових актів у експертній діяльності її членів;</i></p> <p><i>2) може брати участь у розробці нормативно-правових актів та заходах з питань судової експертизи та вдосконалення</i></p>
--	--	---

		<p>судочинства;</p> <p>3) здійснює професійну підготовку своїх членів та підвищення їх професійного рівня шляхом внутрішньої сертифікації за процедурою, встановленою саморегульвною організацією;</p> <p>4) створює в своєму складі експертно-кваліфікаційну та дисциплінарну комісії та може приймати участь у складі таких комісій інших державних та громадських організацій;</p> <p>5) за порядком, встановленим саморегульвною організацією, може проводити рецензування висновків судових експертиз та досліджень, виконаними своїми членами, та, на вимогу інших організацій та громадян, вказаних документів, виконаних іншими судовими експертами;</p> <p>6) здійснює представництво інтересів членів саморегульвної професійної організації</p>
--	--	--

Громадська організація
«Всеукраїнська незалежна
науково-дослідна експертна спілка»

PUBLIC ORGANIZATION
«ALL UKRANIAN INDEPENDENT
RESEARCH EXPERTS ASSOCIATION»

вул. Антоновича, 23-В, м. Київ, 01004, Україна

www.ndes.org.ua

+38 044 501 02 01, +38 044 287 42 97

		<p><i>судових експертів в органах державної влади, судах, органах місцевого самоврядування та їх захист;</i></p> <p><i>7) здійснює інформування суспільства про практику та проблемні питання судової експертизи;</i></p> <p><i>8) має інші функції та повноваження, передбачені законодавством України.</i></p>
--	--	--

Заступник голови

В. Іванков